

Kolektif Ö?retmen Yeterli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kolektif Ö?retmen Yeterli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24985>

Özet

Kolektif Öğretmen Yeterli?i Ölçe?i, öğretmenlerin bir okul veya kurum olarak, öğrencilerin öğrenme ve gelişimini etkileme konusundaki ortak inançların? ölçmek amacıyla geliştirilmi? orijinal bir araçtır. Türkçeye uyarlanmas? çalışmasıdır. Ufuk Erdoğan ve Bülent Dönmez tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen bu çalışmada, ölçe?in Türkiye bağlamındaki geçerlik ve güvenirlik kanıtları sunulmaktadır.

Ölçek, toplam 12 maddeden ve iki temel alt boyuttan oluşmaktadır: Öğrenci Disiplini ve Öğretim Stratejileri. Bu uyarlama, eğitim yönetimi ve psikolojisi alanında kolektif yeterlik inancının? incelenmesine olanak tanıyarak, okulların örgütsel etkililik düzeylerini değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kolektif öğretmen yeterli?i, öğretmen yeterli?i, eğitim yönetimi, yapı? geçerli?i, güvenirlik, Likert, uyarlama, örgütsel etkililik.

Yazarlar

Ufuk Erdoğan, Bülent Dönmez.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, okullardaki öğretmen gruplarının? öğrencilerin başarılarını? etkileme kapasitesine dair paylaşımlar? ortak inanç düzeyini, yani **Kolektif Öğretmen Yeterli?i** düzeyini belirlemektir. Bu yapı?, okul başarıları ve öğrenci performans? ile güçlü bir ilişki göstermesi nedeniyle eğitim araştırmalarında kritik öneme sahiptir.

Uyarlama çalışmasının? özel amacı ise, yabancı dildeki orijinal ölçe?i Türk kültürüne ve eğitim sistemine uygun hale getirerek, Türkçe konuları araştırmacılar için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır. Bu sayede, Türkiye'deki okulların örgütsel psikoloji ve etkililik araştırmalarına bilimsel katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, sosyal bilişsel teori kapsamında ele alınan merkezi bir kavram olan **kolektif yeterlik** (collective efficacy) inancının? ölçmektedir. Bu inanç, bir grubun, ortak çaba sarf ederek belirli sonuçları başarıyla üretebileceğine dair paylaşılan algıdır. Eğitim bağlamında, bu, öğretmenlerin öğrencilerin öğrenimini ve davranışlarını? başarıları bir şekilde yönetebileceklerine dair okul düzeyinde sahip oldukları inanç? ifade eder.

Kolektif Ö?retmen Yeterli?i, iki temel boyutta incelenmektedir. Bunlar, ö?retmenlerin ö?rencilerin akademik geli?imini sa?lama yeteneklerine odaklanan **Ö?retim Stratejileri** ve ö?rencilerin uygun davran??lar?n? yönetme yeteneklerine odaklanan **Ö?renci Disiplini** boyutlar?d?r. Ölçek, 12 madde ile bu iki boyutun ö?retmenler taraf?ndan alg?lanan ortak gücünü yakalamay? amaçlar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amacıyla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, kurulan iki faktörlü modelin veriyle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Elde edilen model uyum indeksleri ?unlard?r: **GFI** (Goodness of Fit Index), **CFI** (Comparative Fit Index) ve **NNFI** (Non-Normed Fit Index) de?erlerinin tamam? 0.90'?n üzerinde bulunmu?tur. **AGFI** (Adjusted Goodness of Fit Index) de?eri ise 0.90'a e?it ç?km??t?r. Hata varyanslar?na ili?kin göstergeler olan **RMSEA**, **RMR** ve **SRMR** de?erlerinin tamam? 0.08'in alt?nda kalm??t?r. Model veri uyumuna ili?kin de?erlerin tamam? incelendi?inde, kurulan modelin veriyle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?i ve ölçe?in güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek amacıyla çe?itli güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda hesaplanan Cronbach's Alpha katsay?lar?, alt boyutlar baz?nda 0.85 ile 0.88 aras?nda de?im?mektedir. Bu de?erler, psikometrik aç?dan oldukça güçlü bir iç tutarlılı??a i?aret etmektedir.

Ek olarak, **Spearman Brown** iki yar? güvenilirlik katsay?lar? da yüksek düzeyde güvenilirlik sunmaktad?r. Bu katsay?lar, 0.82 ile 0.90 aral???nda gözlemlenmi?tir. Bu güvenilirlik verileri, Kolektif Ö?retmen Yeterli?i Ölçe?i'nin Türk popülasyonunda istikrarlı ve tutarlı ölçümler yapabildi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n? do?rulamak amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. Analiz, ölçe?in toplam 12 maddesinin iki ayr? faktöre ayr?ldı??n? göstermi?tir. Bu faktörler, teorik beklentilerle uyumlu olarak **Ö?renci Disiplini** (6 madde) ve **Ö?retim Stratejileri** (6 madde) alt boyutlar?d?r.

Elde edilen uyum indeksleri, iki faktörlü yap?n?n Türkçe veri seti üzerinde sa?lam bir ?ekilde temsil edildi?ini do?rulam??t?r. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünün kültürel adaptasyon sürecinde

ba?ar?yla korundu?unu ve bu iki boyutun kolektif yeterli?i ölçmek için yeterli oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1= hiç - 5= tamamen)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Eğitim profesyonelleri)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??an profesyoneller)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli kademelerde görev yapan okul öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?ı?mc?lar, okulun genel yeterli?i hakk?ndaki inançlar?n? derecelendirme format?nda belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Kolektif yeterlik, öğretmen yeterli?i, do?rulamalı faktör analizi, iç tutarlılık, Spearman Brown, eğitim psikolojisi.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Sorumlu Yazar: Ufuk Erdoğan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: uerdogan@firat.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Fırat Üniversitesi (Uyarlama dönemindeki kurumu baz al?nm??t?).

Test Y?li? (Uyarlama): 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik çal??malarda orijinal kayna?a at?f yapılması zorunludur.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [kolektif-ogretmen-yeterligi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/kolektif-ogretmen-yeterligi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Erdo?an, U. ve Dönmez, B. (2015). Kolektif Ö?retmen Yeterli?i Ölçe?inin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çal??ması?. *Kuram ve Uygulamada E?itim Yönetimi Dergisi*, 21(3), 345-366. DOI: 10.14527/kuey.2015.013

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: kuey.net

Kolektif Ö?retmen Yeterli?i Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 12 maddeden oluşmaktadır:

Ö?renci disiplini (6 m): Okulunuzdaki ö?retmenler, ö?rencilerden bekledikleri uygun davran??lar? ne kadar açık ifade edebilirler?

Ö?retim stratejileri (6 m): Okulunuzdaki ö?retmenler, ö?rencilerin anlamlı (ya?ama dönük, i?levsel, vb.) bir şekilde öğrenmelerini ne kadar sağlayabilirler?